

5EN102

Cvičení: úterý 16:15-17:45, JM313

KH: JM153, NB330 termíny viz insis

Kontakt na cvičícího: viz insis

Body: Předmět celkem za 100 bodů, přičemž závěrečný test – 60 b., účast na přednáškách – 10b. a cvičení - 30 b.

Z cvičení je pro připuštění k závěrečnému testu zapotřebí získat minimálně 15 b.

Body ze cvičení jsou udělovány na základě minitestů, které probíhají na každém cvičení, a to kromě cvičení prvního, druhého a posledního

Každý minitest je za 3 b.

Minitest se vždy skládá z látky procvičené na předchozím cvičení, materiály pro přípravu budou vždy s předstihem v tomto dokumentu

Na každý minitest je potřeba přinést si vlastní nepopsaný papír

Opravené testy jsou k nahlédnutí v konzultačních hodinách (po předchozí domluvě)

Lze dopsat maximálně dva minitesty, a to na posledním cvičení nebo v konzultačních hodinách

Pro dopisování druhého minitestu je potřeba předložit doklad o pracovní neschopnosti z termínu, ve kterém byl psán. V případě absence i na třetím minitestu je potřeba předložit opět doklad o pracovní neschopnosti a předmět bude omluven

Návod na vkládání zdravotních omluvenek zde - <https://nf.vse.cz/pravidla-pro-omlouvani-a-prerusovani-studia/>

Zároveň lze získat body za aktivitu v hodině, za každou zaznamenanou aktivitu v hodině je 0.5 bodu

Maximum za součet minitestů a aktivity v hodině je 30 b.

Příprava na minitest 1 (3. 10. 2023): Celkem 4 příklady

(Příklad 1/4)

Jaké podmínky by měl splňovat dobrý ekonomický model?

(Příklad 2/4)

Jaký je rozdíl mezi normativní a pozitivní ekonomikou?

(Příklad 3/4)

Uveďte jeden vlastní příklad normativního ekonomického problému a jeden vlastní příklad pozitivního ekonomického problému. Vysvětlete, proč tyto příklady spadají do daných kategorií

(Příklad 4/4)

Přečíst Holman (zelená učebnice) str. 1-20, jedna z otázek se může vztahovat na něco z těchto stránek v učebnici

Příprava na minitest 2 (10.10.2023): Celkem 9 příkladů**(Příklad 1/9)**

Co je to paradox hodnoty?

(Příklad 2/9)

Co to jsou mezní veličiny?

(Příklad 3/9)

Jak byste pomocí mezních veličin vyřešili paradox hodnoty?

(Příklad 4/9)

Co je to komparativní výhoda?

(Příklad 5/9)

Máme následující situaci, zachycující, kolik jednotlivých statků jsou Karel a Jiří schopni vyrobit za měsíc

	Košile	Boty
Karel	100	30
Jiří	10	5

Pokud spolu oba mohou směňovat, na jakou činnost má Karel a Jiří komparativní výhodu? Vysvětlete proč.

(Příklad 6/9)

Co je to Malthusova populační teorie?

(Příklad 7/9)

Co to jsou Maltusovy klesající výnosy v zemědělství?

(Příklad 8/9)

Jak vypadá první a druhý Gossenův zákon?

(Příklad 9/9)

Co je to elasticita poptávky? Uveďte jeden vlastní případ, u kterého lze očekávat elastickou poptávku, a jeden vlastní případ, u kterého lze předpovídat neelastickou.

Příprava na minitest 3 (17.10.2023): Celkem 14 otázek**(Příklad 1/14)**

Předpokládejme, že užitek je možné měřit v peněžních jednotkách a víme:

Q (ks)	0	1	2	3	4	5
TU (Kč)	0	25	35	43	50	55

- a) Kolik kusů výrobku optimálně nakoupí spotřebitel maximalizující svůj užitek, je-li cena 8 Kč a proč??
- b) Jaká hodnota přebytku spotřebitele???
- c) Jak se změní přebytek spotřebitele, pokud cena klesne na 5 Kč?

(Příklad 2/14)

Předpokládejme, že užitek je možné měřit v peněžních jednotkách a víme:

Q (ks)	0	1	2	3	4
TU (Kč)	0	50	70	86	100

- a) Zakreslete do grafu celkový a mezní užitek

(Příklad 3/14)

Předpokládejme, že spotřebitel maximalizující užitek nakupuje právě dva statky, a to celozrnný chléb, jehož cena je 40 Kč za kus, a pletenou housku, jejíž cena je 5 Kč.

Zároveň víme, že spotřebitel nakupuje právě 2 chleby, kdy mezní užitek ze spotřeby druhého chleba je 80 Kč.

- a) Kolik bude tedy současně nakupovat housek, známe-li z níže uvedené tabulky hodnoty jejich užitečnosti pro spotřebitele?

Q (ks)	0	1	2	3	4	5
TU (Kč)	0	15	27	37	46	54

(Příklad 4/14)

- a) Vysvětlete rozdíl mezi kardinalistickým a ordinalistickým přístupem k užítku
- b) Vysvětlete, co to je přímka rozpočtového omezení (BL), co je to indeferenční křivka, a jaké má indeferenční křivka vlastnosti

(Příklad 5/14)

Pan Novák používá částku 300 Kč k nákupům masa a pomerančů. Cena masa je 100 Kč/kg a cena pomerančů je 20 Kč/kg

- a) Nalezněte s pomocí indeferenčních křivek ten dostupný koš masa a pomerančů, který mu přináší největší uspokojení
- b) Znázorněte na tomtéž grafu, jak se změní jeho nákupy, jestliže cena masa vzroste na 150 Kč/kg, a celková částka vydávaná na nákupy zůstane stejná

(Příklad 6/14)

Předpokládejme, že pan Novák, maximalizující užitek, má týdně k dispozici 300Kč, které vynakládá na nákup oblíbených jablek a hrušek.

Cena za kilogram jablek je 20Kč a jeden kilogram hrušek stojí 25 Kč.

- a) Znázorněte graficky, vyznačte maximální možné nakoupené množství jablek a hrušek.
- b) Dále vyznačte optimální skladbu celého nákupu, víme-li, že pan Novák za daných okolností maximalizuje užitek právě tehdy, když nakupuje 8 kilogramů hrušek týdně
- c) Co lze očekávat, dojde-li za jinak stejných okolností ke zdražení hrušek na dvojnásobek? Vysvětlete a naznačte graficky!

(Příklad 7/14)

Pan Novák a jeho žena se rozhodují, kolik dní dovolené stráví u moře, a kolik dní stráví na horách. Částka, kterou chtějí dát na obě dovolené dohromady, je 24 000 Kč.

Jeden den dovolené u moře stojí manželé Novákovy 1200 Kč, a jeden den dovolené v zimním středisku je přijde na 600 Kč.

Pan Novák rád lyžuje, a proto mu dovolená na horách přináší velké uspokojení. Paní Nováková moc ráda nelyžuje, a proto preferuje spíše moře než hory.

- A) Znázorněte BC a IC pana Nováka a paní Novákové. Jaký mezi nimi rozdíl?
- B) Pro jakou kombinaci se nakonec rozhodnou?

(Příklad 8/14)

Vysvětlete, proč je poptávka klesající. Jaký vliv na to mají substituční a důchodový efekt?

(Příklad 9/14)

Proč získáme tržní poptávkovou křivku jako horizontální součet individuálních poptávek?

(Příklad 10/14)

Jaký je rozdíl mezi pohybem křivky a pohybem po křivce?

(Příklad 11/14)

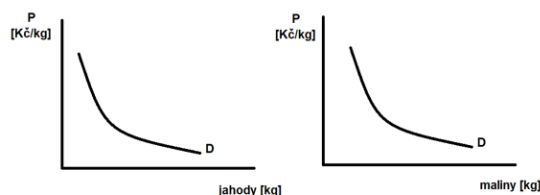
Pan Jandák chodí každé dopoledne na kávu do bufetu STAR.

- A)** Jednoho dne zjistí, že tam kávu zdražili o 20%. Rozhodne se proto chodit tam na kávu jen třikrát týdně. Podobné rozhodnutí učiní většina hostů bufetu. Znázorněte co se stalo pomocí křivky poptávky po kávě v bufetu STAR.
- B)** Pan Jandák ke své nelibosti zjišťuje, že se v bufetu STAR změnil personál. Místo příjemné a usměvavé servírky tam teď obsluhuje zachmuřený a protivný chlap. Rozhodne se proto změnit bufet. K podobnému rozhodnutí dojde i mnoho jiných dosavadních hostů. Znázorněte, co se stalo
- C)** Je zhoršení obsluhy zhoršením kvality kupovaného statku? Vždyť káva je stále stejná

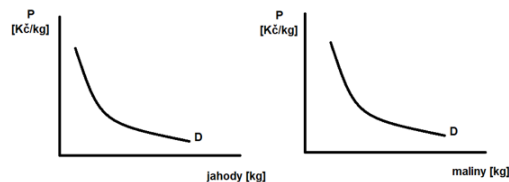
(Příklad 12/14)

Před sebou máte graf křivky tržní poptávky po jahodách a graf tržní poptávky po malinách. Nakreslete do obou grafů, co se stane, když se za jinak stejných okolností:

a) zdraží jahody.

b) zvýší důchod spotřebitele (předpokládáme, že jak jahody, tak maliny jsou pro spotřebitele normálním statkem).

(Příklad 13/14)

Na OH v Londýně zvítězili v tenisu všichni hráči, kteří používali tenisové rakety značky Wilson.

Po skončení OH na trhu vznikla situace, kdy se zvýšilo poptávané množství, ale současně vzrostla i cena těchto tenisových raket.

- a) Jde o výjimku za zákona klesající poptávky?
- b) Zakreslete nově vzniklou situaci do grafu.

(Příklad 14/14)

Na českém trhu došlo k růstu ceny benzínu Natural z 35 na 45 Kč za litr, současně tuto cenu kopírovaly i ceny motorové nafty. Ceny se udržují na této výši již 8 měsíců.

- a) Měl tento cenový vývoj dopad na trh prodeje nových automobilů? Znázorněte graficky.

Příprava na minitest 4 (24.10.2023): Celkem 14 otázek

(Příklad 1/14)

Zakreslete Giffenův statek pomocí indeferenční analýzy.

(Příklad 2/14)

Zakreslete Engelovy křivky pro nezbytný, zbytný a luxusní statek.

(Příklad 3/14)

Vysvětlete, co to jsou utopené náklady.

(Příklad 4/14)

Vysvětlete, co to jsou náklady obětované příležitosti.

(Příklad 5/14)

Paní Nováková si koupila deset lístků na lyžařský vleč. Když projezdila osm lístků, začalo pršet. Lyžování v dešti je pro ní nepříjemné.

Paní Nováková se však rozhodla, že své poslední dvě jízdy pojede i v dešti. Připadalo by jí totiž neracionální, kdyby nechala dva lístky propadnout a nevyužila je, když už je zaplatila.

- a) Považujete její chování za racionální?

(Příklad 6/14)

Máme rozestavěnou elektrárnu, do které již bylo nainvestováno 800 miliard. Je potřeba doinvestovat 200 miliard, aby elektrárna byla provozuschopná.

Výpočty ukazují, že její provoz v diskontované podobě přinese výnos 150 miliard, což je jediný možný výnos z dostavěné elektrárny.

a) Vyplatí se elektrárnu dostavět?

(Příklad 7/14)

Pan Novák čeká ve frontě na zlevněný Iphone, který v případě, že vystojí frontu, bude levnější o 2 000 Kč.

a) Čekání ve frontě trvá šest hodin. Pan Novák by místo fronty mohl psát novinové články, přičemž napíše jeden článek za hodinu, a za každý dostane 500 Kč. Jedná pan Novák ekonomicky?

b) Uvažme, že druhá nejlepší příležitost pana Nováka není psaní článků, ale čas strávený s rodinou. Je jednání pana Nováka racionální v tomto případě?

(Příklad 8/14)

Student může věnovat dvě hodiny cvičení na univerzitě, která je zdarma. Zároveň by mohl tento čas věnovat vyšívání, které by mu přineslo výnos 200 Kč/hod, nebo háčkováním, které by mu přineslo výnos 150 Kč/hod.

a) Je cvičení na univerzitě opravdu zadarmo?

b) Kolik činí jeho implicitní náklady na dvouhodinovém cvičení?

(Příklad 9/14)

Vysvětlete co to jsou implicitní a explicitní náklady. Z čeho se skládá ekonomický zisk?

(Příklad 10/14)

Vysvětlete, co znamená, když firma má nulový čistý ekonomický zisk. Co pak můžeme říci o zisku účetním?

(Příklad 11/14)

Vysvětlete, co je to produkční funkce.

(Příklad 12/14)

- a) Co to jsou příjmy (TR, AR a MR)?
- b) Co to jsou náklady (TC, AC, MC, FC, VC, AFC, AVC)
- c) Jaký je rozdíl mezi STC a LTC? Vyskytují se v obou případech fixní náklady?
- d) Jaký mají v STC vztah fixní náklady a utopené náklady?

(Příklad 13/14)

Jaký je vztah mezních nákladů a křivky nabídky?

(Příklad 14/14)

V jakém bodě dojde k uzavření firmy v krátkém období? Jak je tomu v dlouhém období a odchodu firmy z trhu? Ukažte na křivce nabídky firmy.

Příprava na minitest 5 (31. 10. 2023): Celkem 12 otázek

(Příklad 1/12)

Firma je charakterizována následujícími údaji v tabulce. Jaká úroveň produkce odpovídá maximalizaci zisku?

množství produkce (v tis. ks)	0	5	10	15	20	25	30
celkové náklady (v tis. Kč)	50	60	80	110	150	200	260
celkové příjmy (v tis. Kč)	0	50	100	150	200	250	300

(Příklad 2/12)

- a) Nakreslete dokonale konkurenční firmu, která maximalizuje ekonomický zisk a současně je tento zisk je kladný.
- b) Nakreslete dokonale konkurenční firmu, která maximalizuje ekonomický zisk, který je záporný
- c) Nakreslete dokonale konkurenční firmu, která má nulový ekonomický zisk

(Příklad 3/12)

Předpokládejme funkci celkových nákladů továrny vyrábějící horská kola.

$$STC=1000+ 6Q-3Q^2 +Q^3 , MC=6-6Q +3Q^2$$

- a) Jak velké jsou fixní náklady (FC) při výrobě 10 (20) jízdních kol jízdních kol?

- b)** Určete velikost AFC při výrobě 10 a 20 jízdních kol.
- c)** Jak velké by byly AVC při výrobě 10 (20) jízdních kol?
- d)** Jak velké by byly MC při výrobě 10 (20) jízdních kol?
- e)** Jak velké jsou AC při výrobě 10 (20) jízdních kol?

(Příklad 4/12)

Malá dokonale konkurenční zemědělská farma má denní příjmy z prodeje brambor 3000 Kč.

V bodě jejího optima jsou průměrné náklady 60 Kč / 1kg a mezní náklady jsou 50 Kč. Celkové denní fixní náklady jsou 900 Kč.

Zjistěte průměrné variabilní náklady v bodě optima.

(Příklad 5/12)

Jaký je vztah mezních nákladů firmy a její nabídky?

(Příklad 6/12)

Jaký je rozdíl mezi pohybem křivky nabídky a pohybem po křivce nabídky?

(Příklad 7/12)

Rozhodněte, zda níže uvedená tvrzení (za jinak stejných podmínek) jsou pravdivá (P) nebo nepravdivá (N).

Znáznorněte graficky. Uveďte, zda jde o pohyb po křivce či pohyb křivky, a zda se tento jev vyskytne u poptávky nebo nabídky.

- a)** Móda dlouhých džínových sukní sníží cenu bavlny a zvýší ceny vzorovaných punčoch a vlněných sukní
- b)** Obava z nemoci šílených krav sníží ceny hovězího masa a drůbežího masa
- c)** Obava z nemoci šílených krav sníží cenu kravské kůže a kravských rohů (kůže a rohy jsou produkty, vznikající při výrobě hovězího masa)
- d)** Obava z ptačí chřipky zvýší cenu vepřového masa

(Příklad 8/12)

Co je to elasticita nabídky? Jak se liší v krátkém a dlouhém období?

(Příklad 9/12)

Poptávka je určena rovnicí $P = 40 - 4Q$ a nabídka je určena rovnicí $P = 30 + Q$. Rovnovážná cena a množství jsou:

- a) $P = 40, Q = 10$
- b) $P = 30, Q = 15$
- c) $P = 32, Q = 2$
- d) $P = 20, Q = 20$
- e) $P = 10, Q = 25$

(Příklad 10/12)

Zavedení maximální ceny statku X, která je nižší než rovnovážná cena, povede (za jinak stejných podmínek), v modelu poptávkově - nabídkové analýzy k:

- a) převisu poptávaného množství tohoto statku nad množstvím nabízeným
- b) převisu nabízeného množství tohoto statku nad množstvím poptávaným
- c) nedostatku této komodity na trhu
- d) „vyčištění“ trhu na vyšší úrovni nabídky i poptávky
- e) platí nabídka a) + c) současně

(Příklad 11/12)

Zavedení minimální ceny statku X, která je vyšší než rovnovážná cena, povede (za jinak stejných podmínek), v modelu poptávkově - nabídkové analýzy k:

- a) převisu poptávaného množství tohoto statku nad množstvím nabízeným
- b) převisu nabízeného množství tohoto statku nad množstvím poptávaným
- c) „vyčištění“ trhu na vyšší úrovni nabídky i poptávky
- d) přebytku této komodity na trhu
- e) platí nabídka b) + d) současně

(Příklad 12/12)

Co je to arbitráž a zákon jediné ceny?

Jaká jsou omezení prosazování tohoto zákona?

Příprava na minitest 6 (14. 11. 2023): Celkem 16 otázek

(Příklad 1/16)

Předpokládejte, že dokonale konkurenční odvětví je tvořeno čtyřmi firmami s následujícími mezními náklady: $MC = 1/3 Q + 3$. Jaká bude tržní nabídka tohoto odvětví ?

- a) $Q = 12P + 36$
- b) $Q = 12P - 36$
- c) $Q = P - 36$
- d) $P = 1/12 Q + 3$
- e) správné jsou odpovědi b) a d)

(Příklad 2/16)

Analyzujte následující tvrzení: Ceny bytů v Praze jsou vysoké kvůli nízké nabídce.

(Příklad 3/16)

Zakreslete do grafu nabídky a poptávky

- a) přebytek spotřebitele (CS)
- b) přebytek výrobce (PS)

(Příklad 4/16)

Pšenice představuje 50% nákladů na chléb. Zbytek tvoří ostatní náklady. Když se cena pšenice zvýší o 20%, jak velký bude posun nabídky chleba?

- a) Znázorněte graficky
- b) Co se stane s nabízeným množstvím a rovnovážnou cenou?

(Příklad 5/16)

Podmínku optima firmy na dokonale konkurenčním trhu můžeme nejpřesněji vyjádřit vztahem:

- a) $MC = MR = TC = AR = P$
- b) $MC = MR = AR = P$
- c) $MC = MR = AFC = AR$
- d) $MC = AVC = TR = P$
- e) nic z výše uvedeného neplatí

(Příklad 6/16)

Dokonale konkurenční firma maximalizující zisk má v bodě optima celkové příjmy 2 000 000 Kč, průměrné náklady jsou 5 Kč a mezní náklady 4 Kč. Celkové fixní náklady jsou 800.000 Kč. Zjistěte:

- a) optimální objem produkce
- b) průměrné variabilní náklady v bodě optima
- c) danou situaci namalujte do grafu, vyznačte zisk/ztrátu a vysvětlete. Jednotkovou a celkovou ztrátu vypočítejte
- d) vyznačte do grafu situaci odpovídající bodu uzavření firmy a tento bod vysvětlete

(Příklad 7/16)

Jestliže ceny v dokonale konkurenčním odvětví klesají, pak firmy tohoto odvětví v krátkém období budou :

- a) snižovat MC až na jejich minimální úroveň
- b) zvyšovat objem výroby
- c) stavět nové kapacity
- d) poptávat méně zdrojů a nabízet méně výrobků
- e) nic z uvedeného nemůže nastat

(Příklad 8/16)

Jestliže cena, za kterou se prodávají výrobky dokonale konkurenčního odvětví, je vyšší než dlouhodobé minimum AC, potom:

- a) firmy budou zvyšovat MC až na úroveň AVC
- b) cena bude automaticky klesat, takže spotřebitelé budou nakupovat výhodněji
- c) existující firmy monopolizují trh
- d) firmy opustí odvětví
- e) do odvětví budou vstupovat nové firmy

(Příklad 9/16)

Firmě se někdy vyplatí vyrábět s krátkodobou ztrátou, pokud cena kryje alespoň:

- a) AC
- b) AFC
- c) MFC
- d) AVC
- e) nic z uvedeného neplatí

(Příklad 10/16)

TR z prodeje každodenního výstupu dokonale konkurenční firmy je 6 000 Kč. Na této úrovni výstupu firma maximalizuje celkový zisk. AC = 10 Kč, AVC = 6 Kč a MC = 10 Kč. Denní výstup (ve fyzických jednotkách) bude :

- a) 1000
- b) 600
- c) 300
- d) 60
- e) nelze určit

(Příklad 11/16)

TR z prodeje každodenního výstupu dokonale konkurenční firmy je 6 000 Kč. Na této úrovni výstupu firma maximalizuje celkový zisk. AC = 10 Kč, AVC = 6 Kč a MC = 10 Kč.

Jak velký je každodenní zisk (ztráta) této firmy?

(Příklad 12/16)

Bod uzavření firmy je bod, pro který platí:

- a) $AVC = MC < P$
- b) $AVC > MC > P$
- c) $AVC = MC = P$
- d) $AVC < MC < P$
- e) $AVC < MC > P$

(Příklad 13/16)

V dlouhém období firma vždy ukončí činnost v odvětví, jestliže :

- a) cena nekryje alespoň průměrné náklady
- b) cena se nerovná mezním nákladům
- c) cena je vyšší než průměrné variabilní náklady
- d) cena se nerovná alespoň minimu křivky mezních nákladů
- e) ostatní firmy v oboru jsou méně efektivní

(Příklad 14/16)

Firma se pohybuje na dokonale konkurenčním trhu v krátkém období. Na uvažované úrovni produkce, jsou její $AFC = 9$ Kč, $AVC = 16$ Kč, cena produktu je 22 Kč a $MC=MR$. Tato firma:

- a) bude vyrábět, protože její zisk činí 6 Kč z výrobku
- b) nebude vyrábět, protože má jednotkovou ztrátu ve výši 3 Kč
- c) bude vyrábět se ztrátou, protože cena převyšuje AVC
- d) nebude vyrábět, protože AFC jsou menší než cena
- e) žádná z odpovědí není správná

(Příklad 15/16)

V krátkém období dokonale konkurenční firma může dosahovat :

- a) pouze normálního zisku
- b) pouze kladného čistého ekonomického zisku
- c) pouze nulového ekonomického zisku
- d) zisku, nulového zisku nebo ztráty
- e) platí a) i c) současně

(Příklad 16/16)

Zakreslete do grafu firmu v nedokonalé konkurenci, a to v krátkém a dlouhém období.

Příprava na minitest 7 (21. 11. 2023): Celkem 10 otázek

(Příklad 1/10)

Jaký je rozdíl mezi dokonalou a nedokonalou konkurencí?

(Příklad 2/10)

- a) Zakreslete graf monopolu
- b) Vyznačte optimální množství Q^* a cenu P^* a zisk
- c) Zakreslete opět graf monopolu. Vyznačte přebytek spotřebitele (CS), přebytek výrobce (PS) a náklady mrtvé váhy (DWC)
- d) Proč se vyskytuje i u plně monopolní firmy přebytek spotřebitele?
- e) Co je to cenová diskriminace?

(Příklad 3/10)

Máme monopolní firmu, která maximalizuje zisk na úrovni $Q^*=500$ a $P^*=600$

Průměrné náklady v bodě optima má firma na 400

- a) Zakreslete do grafu
- b) Vypočtete jednotkový a celkový zisk firmy

(Příklad 4/10)

Máme monopolní firmu, která maximalizuje zisk na úrovni $Q^*=400$. Průměrné náklady v bodě optima má firma na 300 a průměrné příjmy 500.

- a) Zakreslete do grafu
- b) Vypočtete jednotkový a celkový zisk firmy

(Příklad 5/10)

Máme monopolní firmu, která maximalizuje zisk na úrovni $Q^*=200$. Průměrné příjmy má v bodě optima 600 a vykazuje celkový zisk 100 000.

- a) Zakreslete do grafu Q^* , P^* a AC v bodě optima

(Příklad 6/10)

Máme monopolní firmu, která maximalizuje zisk na úrovni $Q^*=200$. Průměrné náklady má v bodě optima 600 a vykazuje celkový zisk 100 000.

- a) Zakreslete do grafu Q^* a P^*

(Příklad 7/10)

- a) Jakým způsobem vzniká monopol?
- b) Pokud je na trhu jen jedna firma, jedná se automaticky o monopol?
- c) Vyjmenujte některé monopoly, které znáte

(Příklad 8/10)

- a) Zakreslete graf duopolu
- b) Rozšiřte duopol na oligopol. Jaký je v případě oligopolu mezi křivkou d a D ?

(Příklad 9/10)

- a) Jaké duopoly znáte?
- b) Vlastnili byste raději monopolní nebo duopolní firmu? Jaká jsou rizika monopolních firem? Jaké jsou výhody duopolních firem?

(Příklad 10/10)

Co je to predátorský dumping?

Příprava na minitest 8 (28. 11. 2023): Celkem 9 otázek

(Příklad 1/9)

Jedna z monopolisticky konkurenčních firem maximalizující zisk produkuje zboží, jehož cena je 5000 Kč za kus a za tuto cenu prodá ročně 12.500 kusů.

Při této úrovni produkce činí průměrné náklady 4400 Kč.

- a) Graficky znázorněte tuto situaci, vyznačte čistý ekonomický zisk (pokud jej firma dosahuje) a tento zisk vypočtete.
- b) Jaký bude zisk v dlouhém období? Zakreslete obě situace do grafu

(Příklad 2/9)

Jak rozeznáme, zda firma dosahující zisku v KO je monopolem, nebo monopolistickou konkurencí?

(Příklad 3/9)

- a) Jaká jsou rizika antimonopolní regulace?
- b) Co je to Stiglerův ovládnutý strážce
- c) Co je to administrativní monopol?
- d) Znáte nějaké administrativní monopoly?

(Příklad 4/9)

- a) Vadí zaběhlým tabákovým firmám zákaz reklamy?
- b) Proč se politické strany byly schopné dohodnout na limitech na kampaň, čímž se samy omezily?

(Příklad 5/9)

- a) Jsou koluze mezi obchodníky legální? Jsou vymahatelné?
- b) Jsou nevymahatelné koluze mezi obchodníky stabilní? Aplikujte vězňovo dilema na problém stability nevymahatelných koluzí
- c) Přečtěte si kapitolu o vězňovo dilematu v zelené učebnice prof. Holmana (str. 213-216). Něco z těchto stránek se v minitestu může objevit

(Příklad 6/9)

- a) Co je to přirozený monopol?
- b) Znáte nějaké firmy, které jsou přirozeným monopolem? Jaké to má národohospodářské důsledky?

(Příklad 7/9)

- a) Jak by bylo možné regulovat přirozený monopol? Zakreslete do grafu.
- b) Jaký je rozdíl mezi přirozeným monopolem a administrativním monopolem?

(Příklad 8/9)

- a) Co to jsou síťová odvětví?
- b) Co je to síťový efekt?

(Příklad 9/9)

- a) Co je to cenová diskriminace? Zakreslete do grafu cenovou diskriminaci na 2 skupinách spotřebitelů
- b) Jaké druhy cenové diskriminace znáte? Jaká je povolená a jaká je zakázaná?
- c) V některých zemích na zboží nejsou cenovky, a o ceně se jedná. Jaký má tento přístup výhody a nevýhody?

Příprava na minitest 9 (5. 12. 2023): Celkem 9 otázek

(Příklad 1/11)

- a) Co je to spotřební daň? Na koho více dopadá daňové břemeno po jejím zavedení – na spotřebitele nebo výrobce?
- b) Na jaké statky je spotřební daň zavedena v České republice?
- c) Jaké jsou důvody pro její zavedení? Souhlasíte s jejím uplatňováním nebo ne?

(Příklad 2/11)

Co je to subvence? Zakreslete do grafu.

(Příklad 3/11)

Subvence je vlastně záporná spotřební daň. Na úkor daňových poplatníků ..... cenu. Tím pochopitelně ..... množství statku.

(Příklad 4/11)

- a) Vysvětlete pojmy P_F , V_F , TPP_F , MPP_F , APP_F , MRP_F , MFC_F , AFC_F
- b) Vysvětlete, proč předpokládáme v KO fixní kapitál a variabilní práci. Vysvětlete pojmy MPP_L , MRP_L , MFC_L
- c) Křivku MP_L zakreslete do grafu a vysvětlete její tvar
- d) Vysvětlete pojmy $P_F=w$, $MR=P$. Proč platí jen v dokonalé konkurenci a jak ji poznáme?

(Příklad 5/11)

- a) Odvoďte poptávku po práci
- b) Ukažte v grafu odvození optimálního množství práce L^* , a zapište rovnovážný stav

(Příklad 6/11)

Údaje v tabulce popisují krátkodobou produkční funkci firmy, cenu za jednotku produkce, za kterou firma prodává na trhu statků a služeb svůj výrobek a mzdu na trhu práce.

L [zaměstnanci]	1	2	3	4	5
TPPL (Q) [tis. ks]	6	15	23	26	27
P [Kč/ks]	20	20	20	20	20
w [tis. Kč]	60	60	60	60	60

- a) Vypočítejte, kolik zaměstnanců firma najme, pokud maximalizuje zisk.
- b) Je firma na trhu práce (a současně i na trhu výrobku) firmou dokonale konkurenční? Proč ano, proč ne?
- c) Zanešte pouze situaci odpovídající max. zisku do grafu včetně vypočtených hodnot.

(Příklad 7/11)

Práce je jediným variabilním výrobním faktorem. Produkční funkce firmy má tvar

$$Q = 50L - 0,5L^2, \text{ MPP} = 50 - L$$

kde L je množství spotřebovávané práce v hodinách za den. Všechny trhy jsou dokonale konkurenční.

Výrobky se prodávají za cenu 10 Kč/ks a hodinová mzdová sazba je 100 Kč. Firma maximalizuje zisk.

- a) Kolik hodin práce bude firma denně najímat?
- b) Graficky znázorněte vzniklou rovnováhu firmy.
- c) Jaký objem produkce firma za den vyrobí a jaké budou její celkové příjmy?
- d) Jaký bude denní zisk firmy, jestliže její denní FC jsou 5000,-Kč?

(Příklad 8/11)

Jak vypadá nabídka práce v závislosti na mzdě? Zakomponujte substituční a důchodový efekt.

(Příklad 9/11)

Co to jsou kompenzační mzdové rozdíly?

(Příklad 10/11)

V zemi došlo k oživení stavební činnosti. Jak může růst poptávky po stavebních parcelách ovlivnit cenu potravin?

(Příklad 11/11)

Jak jste si ukázali na přednášce, mzdy rostou, když roste produktivita práce. Proč ale mzdy rostou i v odvětvích, kde se produktivita práce nikdy nezvyšuje? Jaká taková odvětví například jsou?